

شیوه نگارش تاریخ محلی در نمونه تاریخ محلی سیسیل

Paradigm of local history the case Sicily in medieval (۸۰۰-۱۱۰۰)

دکتر محمد رضا شهیدی پاک^۱^۱ دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز

چکیده

تاریخ محلی در شکل بررسی تاریخ اجتماعی و جغرافیای تاریخی در بسیاری از مصادر قرون وسطی تولید شده است و بخشی از میراث تاریخ نگاری ایرانی و اسلامی و عربی در قرون وسطی است. از یعقوبی و ابن حوقل و مقدسی تا یاقوت که نخستین دایره المعارف تاریخ محلی را عرضه کرده است، مجموعه های کاملی از موضوعات اصلی تاریخ محلی را در اختیار آیندگان قرار داده اند. یکی از موارد ویژه تاریخ محلی سیسیل است. اخبار گوناگون صقلیه در مصادر اسلامی به طور بسیار واضح و جامع منعکس شده است. بر اساس این اطلاعات نمونه برتری از تاریخ محلی قابل نگارش است. پژوهش حاضر نشان می دهد که تاریخ نگاری مصادر اسلامی از سیسیل مواد مناسب و کافی فهم تاریخ محلی و تاریخ اجتماعی را ارائه کرده است و الگوی نگارش جغرافیای تاریخی و تاریخ محلی است. ابن حوقل (۹۸۸) جغرافی دان نمونه در نگارش جغرافیای تاریخی است که صوره الارض او مواد خام و اصلی تاریخ اجتماعی و الگوی نگارش تاریخ محلی بویژه در مورد سیسیل است. در تقسیم بندی کنونی کشور ایتالیا، سیسیل همچنان یکی از پنج ایالت و ناحیه مهم آن کشور است که دارای موقعیت محلی خاص است، زیرا سیسیل معاصر دارای حکومت و قوه مجریه مخصوص به خود است و جمعیت پنج میلیونی امروز سیسیل مرکب از نژادهای باستانی فراوان و گوناگون است که فرهنگ آداب و رسوم و بشره و قیافه و پوشاک و عادات خود را حفظ کرده اند. در منابع اسلامی این خصوصیت منحصر به فرد سیسیل در تاریخ محلی مورد توجه راویان آن قرار گرفته است و آنها عناصر اصلی تاریخ نگاری محلی از یک شهر و ناحیه خاص را در مورد صقلیه به شکل کامل آورده اند. پژوهش حاضر تاریخ محلی صقلیه در دوره اسلامی است که حدود دویست سال طول کشیده است. این تاریخ محلی وصف ناحیه ای صقلیه براساس الگوهای جهانی تاریخ محلی نگاری صورت گرفته است. پژوهش حاضر تدوین بخشی از کتاب نقد و بررسی مصادر، مآخذ و منابع تاریخ نگاری در غرب اسلامی افریقیه، مغرب و آندلس است که حکایت از این دارد مصادر و منابع و مآخذ و اسناد و مکاتیب و آثار اسلامی قرون وسطی پیشگام تولید تاریخ محلی و تاریخ اجتماعی و جغرافیای تاریخی بوده اند.

واژه های کلیدی: صقلیه ، سیسیل ، تاریخ محلی ، ابن حوقل، تاریخ اجتماعی، جغرافیای تاریخی